

Aqüeducte de Can Vernet

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Parc de Can Vernet i carrer de la Mina
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.478232639214
Longitud: 2.0767561043168
UTM Est (X): 422918
UTM Nord (Y): 4592259

Classificació

Número de fitxa 08205 - 507
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Està pendent de restauració.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record
Observacions protecció: BCIN 188-MH (Orde del 26/04/1979 i publicació al BOE: 23/06/1979).
Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa A-45.
Carta arqueològica de Sant Cugat del Vallès número 49.
Data aprovació: dj., 26/04/1979 - 12:00
Número inventari RI-51-0004354
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil

Ús actual:	Estructural
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Fitxes associades:	
<u>Bèsties de Foc: Lloba Llepa-sang i Boc de Can Vernet</u>	
<u>Mina dels Monjos</u>	
<u>Carrer de la Mina número 79</u>	
Autoria de la fitxa	Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa:	dt., 05/12/2023 - 10:21

Descripció

Aqüeducte que servia per a subministrar aigua al monestir i a la vila de Sant Cugat. Popularment és conegut com a “pont” de Can Vernet. Formava part de la Mina dels Monjos, que constituïa un sistema hidràulic parcialment soterrat. Tradicionalment la mina i l'aqüeducte s'havien datat en època medieval, però en realitat podria tractar-se d'una construcció del segle XVI o, tal vegada, posterior, segons els darrers estudis.

La mina d'aigua tenia el punt de captació al lloc conegut com a Mare de la Font, proper a la capçalera del torrent de Volpelleres. D'aquí va seguint el seu traçat pel subsol. L'aqüeducte es va construir per travessar el torrent des de la llera est a l'oest.

Aquest aqüeducte té una longitud de 74 metres, un ample entorn 0,9 metres i una alçada real al punt més alt de 8,5 metres. L'acumulació de sediments a la base, però, ha fet pujar el nivell del sòl entorn de dos o tres metres. L'estructura originària de l'aqüeducte (60,5 metres) inclou tres arcs sostinguts sobre dues unitats de piles i dos estreps. Està bastit majoritàriament amb carreus de pedra de Campanyà ben disposats en filades i lligats amb morter de calç. En un moment tardà s'amplià pel costat oest i s'hi obrí un pas per sota de format quadrangular. La canalera discorre per la part superior i ha estat refeta diverses vegades.

El 1998 va ser rehabilitat com a passera, amb la fixació a la part superior d'una estructura d'acer patinable.

Història

La datació d'aquest aqüeducte i de la Mina dels Monjos s'ha qüestionat arran de les darreres investigacions. No es pot descartar que en època medieval existís algun sistema extern per proveir d'aigua el monestir de Sant Cugat. En tot cas, el primer esment documental d'aquest aqüeducte data de 1535, quan la comunitat monàstica pacta amb un particular tasques de manteniment per “fer arribar l'aigua a la font del monestir”. La documentació monàstica posterior atribueix a l'abat Despuig (1538-1558) la construcció d'un “bell aqüeducte”, que s'ha relacionat amb el reg dels nous horts creats al costat sud del recinte, al costat de l'església. A més, l'aqüeducte també aportava aigua per a les necessitats domèstiques dels monjos.

El “pont” comença a formar part de les referències habituals en la toponímia i paisatge locals des de l'any 1591. Es coneixia com a “Pont de Pedra” o “Pont de l'Abat”. El nom de Can Vernet amb el qual ara es coneix popularment fa referència a un antic mas proper, ara ja desaparegut.

Això no obstant, les últimes recerques portades a terme pels Museus de Sant Cugat han posat en qüestió aquestes datacions que s'havien acceptat fins fa poc. Tradicionalment la mina dels Monjos s'havia datat a

l'època medieval, però els darrers estudis del Museu indiquen que la construcció podria ser posterior al segle XVI. A més, l'aspecte actual és propi de les mines del segle XIX i XX ja que la conducció es va refer diverses vegades. Aquesta infraestructura que abastia d'aigua la vila i el monestir va ser problemàtica pels col·lapses i refaccions, especialment als segles XVII i XVIII, motiu pel qual es van reforçar i refer en alguns trams. Així mateix, l'aqüeducte del Pont de can Vernet s'havia datat històricament al segle XVI, però aquesta data avui també es posa en entredit, arran de les darreres investigacions de Museus de Sant Cugat.

Amb la desamortització de Mendizábal de 1836 la mina va passar a domini públic. El Monestir mai va reclamar de forma clara la recuperació de la mina ja que, d'una banda, suposava enfrontar-se a la població perquè era un dels pocs accessos a l'aigua que tenia la vila i, de l'altra, perquè el manteniment i reparació constants suposaven uns importants costos econòmics.

El pont va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional el 1979. El 1998 es va adequar el seu ús com a passarel·la a través de la col·locació de l'actual estructura de ferro a sobre de la canalera, segons projecte del despatx d'arquitectes Batlle i Roig. Amb aquest projecte es pretenia donar sortida a les necessitats de comunicació entre barris, però la qüestió va generar polèmica.

El 2023, en el context dels estudis per a la seva restauració, s'hi realitzà una intervenció arqueològica que va permetre documentar-lo correctament.

Existeix una llegenda sobre la construcció de l'aqüeducte que, en realitat, va ser ideada per Rogeli Pedró i publicada el 1999 al llibre "*Mites i Llegendes de Sant Cugat*". La festa de l'Encabronada, creada el 2015 pels Diables de Sant Cugat, s'inspira en aquesta llegenda de nova creació.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya

Anònim (2022). La Mina dels Monjos, els vestigis d'una conducció d'aigua centenària. "El Cugatenc (11-11-2022)..

AGUELO, Jordi; MIQUEL, Domènec; RODRÍGUEZ, Alba. *Carta Arqueològica de Sant Cugat del Vallès (1998)*. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

HINOJO, Emiliano (2023) *Memòria de la intervenció arqueològica preventiva al Pont-aqüeducte de Can Vernet de Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental)*. Document inèdit.

OLLÉ, Marc; RODRÍGUEZ, Alba (2022). "Mina dels monjos i aqüeducte de Can Vernet", fitxa de la *Carta Arqueològica de Sant Cugat*. (document digital)

TORTOSA SAPERAS, Joan. (1995) "Pas a pas. Un itinerari per Sant Cugat". *Gausac* núm. 5, p. 25-42.

VILA CORTINA, Mireia (2023) *Estudi històric del pont-aqüeducte de Can Vernet i de la mina dels monjos (Sant Cugat del Vallès)*. Document inèdit.

Enllaços d'interès:

[Anònim \(2022\). La Mina dels Monjos, els vestigis d'una conducció d'aigua centen...](#)

